

Πίνακας 2

Γραμματική (Μορφολογία - Σύνταξη) του Αναλυτικού προγράμματος της ΠΕΕ

Μορφολογία - Ουσιαστικά

Α΄ Επίπεδο	Β΄ επίπεδο	Γ΄ Επίπεδο	Δ΄ Επίπεδο
αρσενικά	αρσενικά	αρσενικά	αρσενικά
ισοσύλλαβα -ας, -ης, -ος	ανισοσύλλαβα -ας, -άδες -ης, -ηδες -ούς, -ούδες -ές, -έδες	ισοσύλλαβα -έας, -είς -ής -είς	ο μυς, ο πήχυς, ο Ζεός διπλοκατάληκτα ο δεσπότης, ο γονιός
θηλυκά	θηλυκά	θηλυκά	θηλυκά
ισοσύλλαβα -α, -η, -η, -εις -ος, -οι	ανισοσύλλαβα -α, -άδες -ού, -ούδες ισοσύλλαβα σε - ω		
ουδέτερα	ουδέτερα	ουδέτερα	ουδέτερα
-ο, -α -ι, -ια -μα, -ματα	-ος, -η	-σιμο, -ξιμο, -ψιμο -ος, -οτα -ως, -ωτα -ας, -ατα -αν, -αντα -ον, -οντα -εν, - εντα -υ	το ύδωρ, το ήπαρ, το μέλι, το γάλα
υποκοριστικά	υποκοριστικά	υποκοριστικά	υποκοριστικά
-άκι	-άκης, -άκος, -ούλης, -ούλα, -ίτσα	-ούδα, -ούδι, -ουδάκι μεγεθυντικά -αρος, -αρα	-ίδιο, -ίσκος, -άριο, -έλι, -τζίκος, -άκας, -όκας, -αράκι, -αράκος
διάφορα	διάφορα	διάφορα	διάφορα
διπλόκλιτα ο χρόνος περιληπτικά άκλιτα (δάνειες λέξεις)	άκλιτα (δάνειες λέξεις) διπλόκλιτα ο βράχος, ο λαιμός, ο καπνός, ο λόγος, ο δεσμός αντρωνυμικά	με δυο γένη μόνο πληθυντικός	διπλόκλιτα ο δεσμός, ο λαιμός, ο ναύλος, ο ουρανός, ο σταθμός παρώνυμα ομώνυμα/ομόηχα ελλειπτικά

Μορφολογία - Επίθετα

Α΄ Επίπεδο	Β΄ επίπεδο	Γ΄ Επίπεδο	Δ΄ Επίπεδο
-ος, - η/-α, - ο -ος, - ια, -ο πολύς, πολλή, πολύ	-ύς/-ής, -ιά, -ύ/-ί -ης, -α, -ικο -μένος, -η, -ο	-ης, -ης, -ες -ας, -ού, -άδικο -μένος, -μένη, -μένο -υς, -εια, -υ ουσιαστικοποιημένα επίθετα	-ων, -ουσα, -ον -είς, -είσα, -έν

Επίθετα - Παραθετικά

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
συγκριτικός περιφραστικά	συγκριτικός περιφραστικά υπερθετικός περιφραστικά απόλυτος υπερθετικός περιφραστικά επίθετα χωρίς παραθετικά (ύλη, ιδιότητα, τόπο/χρόνο,)	συγκριτικός μονολεκτικά επίταση του συγκριτικού (πολύ, ακόμη πιο) υπερθετικός μονολεκτικά απόλυτος υπερθετικός μονολεκτικά απόλυτος υπερθ. με επανάληψη του θετικού -όλο-, κατά-, θεο-, παν-, τρεις- ανώμαλα παραθετικά παραθετικά μετοχών ελλειπτικά παραθετικά (χωρίς θετικό, χωρίς θετικό και υπερθετικό)	λόγια υπερθετικά τιμητικοί τίτλοι, προσφωνήσεις

Αριθμητικά επίθετα

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
απόλυτα αριθμητικά 1 - 5.000 τακτικά αριθμητικά 1ος - 20ος	απόλυτα αριθμητικά 5.000 - 1.000.000 τακτικά αριθμητικά 20ος - 100ος	απόλυτα αριθμητικά 1.000.000 - .000.000.000 τακτικά αριθμητικά 100ος - 1.000ος πολλαπλασιαστικά απλός, διπλός, τριπλός αναλογικά διπλάσιος, τριπλάσιος	περιληπτικά -αριά (δεκαριά) -άδα (τετράδα)

Αντωνυμίες

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
προσωπικές α', β', γ' προσώπου στην ονομ., αιτιατικ. (δυνατοί και αδύνατοι τύποι) κτητικές κτητικά επίθετα ερωτηματικές (τι, ποιος, πόσος, τίνος) αόριστες (ένας, μερικοί, άλλος, κάθε, κάτι, κανένας) δεικτικές (αυτός, εκείνος)	Ερωτηματικές (ποιανού) Αόριστες (κάποιος, καθένας, αρκετοί, τίποτα) Οριστικές (μόνος, ίδιος) Αναφορικές (που, αυτός που, εκείνος που, κάτι που, όσος, όποιος, ό,τι) Αναφορικές (που, αυτός που, εκείνος που, κάτι που, όσος, όποιος, ό,τι)	Αόριστες (κάμποσος, καθετί, κατιτί, δείνα, τάδε) Δεικτικές (τέτοιος, τόςος) Αναφορικές (ο οποίος, οποιοσδήποτε, οσοδήποτε, οτιδήποτε) αυτοπαθείς (ο εαυτός μου)	Δεικτικές (τούτος)

Ρήματα - Διάθεση - Συζυγία

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
ενεργητική -μεταβατικά -αμετάβαρα α' συζυγία, -ω, -ομαι β' συζυγία, -ώ	μέση παθητική -αποθετικά β' συζυγία, -ιέμαι, -ούμαι	-ουδέτερα -αλληλοπαθή	

Ρήματα - Χρόνοι – Εγκλίσεις

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
ενεστώτας ενεργητικής, παθητικής, αόριστος ενεργ., συνοπτικός μέλλοντας ενεργ. συνοπτική υποτακτική ενεργ., συνοπτική προστακτική ενεργ.	ενεστώτας παθητ. β' συζυγία, παρατατικός ενεργ., εξακολ. μέλλον. εξακολ. υποτακτική εξακολ. προστακτικ. δυνητική (θα ήθελα) παρακείμενος ενεργ. υπερσυντέλικος ενεργ. συντελεσμένος μέλλοντας ενεργ.	Όλοι οι χρόνοι ενεργητικής και παθητικής, δυνητική ευχετική, μετοχή ενεργητικού ενεστώτα μετοχή παθητικού ενεστώτα	πιθανολογική μετοχή παθητικού παρακειμένου με αναδιπλασιασμό παθητικές μετοχές από ενεργητικά ρήματα

Προθέσεις

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
με, σε, για, από, ως, μετά, χωρίς, μέχρι, παρά πάθη προθέσεων έκθλιψη, αποκοπή	αντί, δίχως	προς, εις, εκτός, κατά, συν, επί, δια, πλην, μείον,, εκ/εξ, εν, προ, υπέρ, υπό, περί	ίσαμε, δια, εκ, εξ, εν, επί, περί, προ, υπό (με εκφράσεις και σε σύνθεση με ρήματα)

Επιρρήματα

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
τοπικά (πού, εδώ, εκεί, πάνω, κάτω, μέσα, έξω, μπροστά, πίσω, δεξιά, αριστερά, κοντά, μακριά, δίπλα, απέναντι, ανάμεσα, ίσια, γύρω, παντού, πουθενά) χρονικά (πότε, τώρα, ακόμη, πάλι, ξανά, συχνά, συνήθως, μετά, πάντα, πρώτα, ύστερα, έπειτα, νωρίς, αργά, πριν, χτες, προχτές, σήμερα, αύριο, απόψε, μεθαύριο, πέρσι, πρόπερσι, φέτος, του χρόνου, ποτέ, αμέσως) τροπικά (πώς, όπως, έτσι, έτσι κι έτσι, σιγά, ακριβώς, μαζί, ωραία, καλά, ευτυχώς, δυστυχώς, μόνο, επίσης) ποσοτικά (πόσο, όσο, πολύ, λίγο, αρκετά, μόνο, πιο, πάρα, καθόλου) βεβαιωτικά (ναι, μάλιστα, βέβαια, αλήθεια, ίσως, όχι, δε(ν), μη(ν)) επιρρήματα σε -α από επίθετα	τοπικά (πλάι, ψηλά, χαμηλά, βόρεια, νότια, δυτικά, ανατολικά, κάπου) χρονικά (κάποτε, τότε, πότε πότε, άλλοτε) τροπικά (αλλιώς, ξαφνικά) ποσοτικά (τόσο, σχεδόν, πάνω κάτω) διστακτικά (πιθανόν, πια) από αντωνυμίες άλλος-αλλού μερικά σε -α και -ως	τοπικά (αλλού, όπου, οπουδήποτε, μεταξύ, πέρα) χρονικά (όποτε, τότε που, οποτεδήποτε, κάπου κάπου, κιάλας, ήδη, πια) τροπικά (κάπως, καθώς, σαν, ως, ίσια, ίσα ίσα, χωριστά, μεμιάς, ιδίως, κυρίως, ειδικά, τυχόν, εντελώς, προπάντων) ποσοτικά (οσοδήποτε, μάλλον, περισσότερο, λιγότερο, κάμποσο, εξίσου, περίπου, διόλου, εξίσου) βεβαιωτικά, αρνητικά (σωστά, όντως, όχι βέβαια, άραγε) διστακτικά (τάχα, δήθεν) επιρρήματα σε -ως από επίθετα σε -ης, -ης, -ες	τοπικά (καταγής, παρακεί, κατά πίσω, παραπέρα, απόμερα, αντιπέρα, ξοπίσω) χρονικά (ενίοτε, εξαρχής, αποβραδής, κάπου κάπου, αραιά και που, τις προάλλες) τοπικά (παμφηφεί, ξυστά, κούτσα κούτσα, του κάκου, μεμιάς, τρεχάλα, μπρούμυτα) ποσοτικά (εντελώς, ολοσδιόλου, εν μέρει)
παραθετικά	παραθετικά	παραθετικά	παραθετικά
περιφραστικά		μονολεκτικά	

Σύνδεσμοι

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
<p>συμπλεκτικοί (και, ούτε)</p> <p>Αντιθετικοί (αλλά, όμως, μα)</p> <p>διαχωριστικοί (ή, είτε)</p> <p>συμπερασματικοί (λοιπόν)</p> <p>αιτιολογικοί (γιατί)</p> <p>χρονικοί (όταν)</p> <p>τελικοί (να, για να)</p> <p>υποθετικός (αν)</p> <p>επεξηγηματικός (δηλαδή)</p>	<p>συμπλεκτικοί (και =εμφατικό, ούτε ... ούτε)</p> <p>αντιθετικοί (ενώ)</p> <p>διαχωριστικοί (ή ... ή, είτε ... είτε)</p> <p>αιτιολογικοί (επειδή)</p> <p>χρονικοί (ενώ, καθώς, πριν, μόλις)</p> <p>ειδικοί (ότι, πως, που)</p> <p>δισταχτικοί (μη(ν), ίσως, μήπως)</p>	<p>αντιθετικοί (παρά, ωστόσο, αν και, μόνο)</p> <p>συμπερασματικοί (άρα, ώστε, επομένως, που)</p> <p>αιτιολογικοί (διότι, αφού)</p> <p>χρονικοί (σαν, αφού, αφότου, άμα, προτού, ώσπου, όποτε)</p>	<p>αντιθετικοί (μολονότι, μολαταύτα, εξάλλου, όχι μόνο, αλλά και)</p> <p>διαχωριστικοί (για ... για)</p> <p>συμπερασματικοί (και, τα επιρρήματα: τώρα, έπειτα, τότε, ύστερα)</p> <p>χρονικοί (ωστόσο, όσο)</p>

Μόρια

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
θα, να, σαν	ας	ας (προτρεπτικό, αδιαφορία, ευχή), άραγε (ερωτηματ.), για (προτρεπτικό), μα	δα, καν, , έτσι και (υποθετικό)

Επιφωνήματα, Επιφωνηματικές εκφράσεις

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
<p>αχ, ε, α, ω, πφ, ποπο, μπράβο, μπα, (άρνηση και απορία), άιντε, βρε, ρε</p> <p>καλή όρεξη, στην υγεία σας, με γεια, γεια χαρά, χρόνια πολλά, συγχαρητήρια, συλλυπητήρια, να(σου/σας)ζήσει, να ζήσεις/ζήσετε, να τα κατοστήσεις, προσοχή, βοήθεια, περαστικά, αλήθεια, ψέματα, ορίστε, εμπρός</p>	<p>μακάρι, Χριστέ μου, Θεέ μου, Παναγία μου, στάσου, μάλιστα, τον καημένο, (τι) κρίμα</p>	<p>αλίμονο, παπαττα, είθε, εύγε, α μπα, ζήτω, θάρρος, φρίκη, έλεος, υπομονή, τέλος πάντων, διάβολε, πολύχρονος</p>	

Σύνταξη - Χρήση πτώσεων

Ονομαστική

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
<p>υποκείμενο</p> <p>ομοιόπτωτοι προσδ.υποκ.</p> <p>κατηγορούμενο</p> <p>επιφωνηματική</p>	<p>επιρρηματικό κατηγορούμενο (δηλώνει τρόπο ή κατάσταση, τάξη, σειρά ή χρόνο, τοπικά)</p> <p>επιφωνηματική</p>	<p>παρομοίωση</p> <p>με πρόθεση</p>	

Γενική

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
<p>δήλωση της ημερομηνίας</p> <p>δήλωση της ηλικίας</p> <p>κτητική</p> <p>έμμεσο αντικείμενο (προσ. ανωνυμία) με τα απρόσωπα αρέσει, πάει με επιφωνήματα, χαιρετισμούς (προσ. αντων.)</p>	<p>κτητική (συγγενική σχέση,, του δημιουργού, προέλευση, τόπος, χρόνος, χρήση ή σκοπός) της ιδιότητας (ποιότητα) διαιρετική της αιτίας με υπερθ. βαθμό επιθέτου με τοπικά και χρονικά επιρρήματα, μαζί (προσ. αντων.) επιρρηματικά (χρόνος)</p>	<p>κτητική (παρομοίωση) της ιδιότητας (αξία) του περιεχομένου (διασαφητική) συγκριτική επιρρηματικά (αιτία, τρόπο) με προθέσεις της καθαρεύουσας</p>	<p>αντικειμενική υποκειμενική του αποτελέσματος</p>

Αιτιατική

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
<p>άμεσο αντικείμενο</p> <p>χρονικός προσδιορισμός εμπρόθετη αιτιατική (με, σε, για, από, ως, πριν, μετά)</p>	<p>προσωπική αιτιατική με απρόσωπα ρήματα επιρρηματικά (τοπικά, χρονικά, σκοπός, ποσοτικές εκφράσεις, επιφωνηματικά) εμπρόθετη, έμμεσο αντικείμενο</p>	<p>σύστοιχο αντικείμενο αντικείμενο και κατηγορούμενο αναφορά μέτρο, ποσό προσδιορισμός επιθέτων με το ρήμα «κάνω» επιφωνηματικά</p>	

Κλητική

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
<p>προσφώνηση</p>			

**Σύνταξη
Επιθετικοί προσδιορισμοί**

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
<p>θετικός και συγκριτικός βαθμός περιφραστικά</p>	<p>όλοι οι βαθμοί περιφραστικά</p>	<p>όλοι οι βαθμοί μονολεκτικά κατηγορηματικοί προσδιορισμοί</p>	

**Σύνταξη
Προτάσεις – Σύνδεση προτάσεων**

Α' Επίπεδο	Β' επίπεδο	Γ' Επίπεδο	Δ' Επίπεδο
<p>καταφατικές αρνητικές ερωτηματικές</p>			

παρατακτική σύνδεση	παρατακτική σύνδεση	παρατακτική σύνδεση	παρατακτική σύνδεση
<p>συμπλεκτική (και) (συγχρονισμός και χρονική ακολουθία) διαζευκτική (ή, είτε...είτε) αντιθετική (αλλά, όμως)</p>	<p>συμπλεκτική (δεν...ούτε...ούτε, δεν...ούτε, ούτε...ούτε) αντιθετική (αν και) συμπερασματική (λοιπόν, που)</p>	<p>συμπλεκτική (και: αντίθεση, συμφωνία, σχέση χρόνου, αιτία και αποτέλεσμα, έμφαση) διαζευκτική (θέλεις...δε θέλεις) αντιθετική (ενώ, μόνο, παρά, ωστόσο συμπερασματική (άρα, επομένως, ώστε)</p>	<p>συμπλεκτική (και: σαν πρόταση ειδική, τελική, αποτελεσματική, αδιάλειπτη συνέχεια, ευχή) διαζευκτική (για ...για) αντιθετική (ωστόσο, εντούτοις, και όμως, μάλιστα, παρά)</p>
υποτακτική σύνδεση	υποτακτική σύνδεση	υποτακτική σύνδεση	υποτακτική σύνδεση
<p>αιτιολογικές (γιατί, που) χρονικές (όταν, πριν, μόλις) εξαρτημένες συμπληρωματικές ως αντικείμενο (να) τελικές (να, για να) υποθετικές α' είδος πλάγιες ερωτηματικές (πού, πώς, πότε, ποιος τι, πόσο, γιατί) ειδικές (ότι, πώς)</p>	<p>αιτιολογικές (επειδή) χρονικές (ενώ, καθώς) εξαρτημένες συμπληρωματικές ως υποκείμενο (να, με απρόσωπες εκφράσεις) πλάγιες ερωτηματικές (αν, τι) ειδικές (που) αναφορικές (αυτός / εκείνος που, που, όσο, ό,τι, όποιος) εναντιωματικές (αν και, ενώ)</p>	<p>αιτιολογικές (διότι, αφού) χρονικές (όποτε, σαν, αφού, αφότου, ώσπου, προτού, άμα, μέχρι) εξαρτημένες συμπληρωματικές α) (το να, αντί να, χωρίς να, ίσως να, επιρρήματα + να) β) να + ρήμα, επεξήγηση σε ουσιαστικό υποθετικές β', γ', δ' είδος ενδοιαστικές (μην, μήπως) αποτελεσματικές (ώστε, που)</p>	<p>αιτιολογικές (εφόσον, μια και, μια που) χρονικές (ωσότου, όσο) εξαρτημένες συμπληρωματικές (να + οριστική, και ως επεξήγηση) τελικές (έλεξ του ρήματος) πλάγιες ερωτηματικές (με δυνητική) ειδικές (να) ελλιπείς αναφορικές ενδοτικές/ παραχωρητικές (μολονότι, μόλο που, και αν, και ας, και να, παρόλο που)</p>

Σημείωση: Παραδείγματα για όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στον Πίνακα 2 υπάρχουν στην Πιστοποίηση επάρκειας της ελληνομάθειας. Αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα.

Πίνακας 3

Μορφολογία του Αναλυτικού προγράμματος του GCSE

Ουσιαστικά	γένος, αριθμός, πτώσεις ισοσύλλαβων και ανισοσύλλαβων ουσιαστικών
Άρθρα	οριστικό, αόριστο, γένος, αριθμός πτώσεις
Επίθετα	γένος, αριθμός, πτώση (-ος, -η, -ο και -ος, -α, -ο) -ύς, -ιά, -ύ, -ων, -ουσα, -ον, -ης, -α, ι-κο, πολύς συμφωνία, παραθετικά, ανώμαλα παραθετικά
Αντωνυμίες	γένος, κλήση προσωπικές, ερωτηματικές, αναφορικές, δεικτικές, οριστικές και αόριστες, κτητικές, αυτοπαθείς
Επιρρήματα	χρόνου, τρόπου, τόπου, ποσότητας παραθετικά
Ρήματα	«Είμαι» Ενεστώτας, παρακείμενος, μέλλοντας, Ενεργητική φωνή, οριστική: κλήση των ομαλών οξύτονων και παροξύτονων ρημάτων και τα υψηλής συχνότητας ανώμαλα ρήματα στον ενεστώτα, αόριστο, και μέλλοντα Παθητική φωνή: κλίση παροξύτονων ρημάτων στον ενεστώτα, αόριστο και μέλλοντα Υποτακτική ενεστώτα και αόριστου Προστακτική Γερούνδιο, μετοχή ενεστώτα Ερωτηματικοί και αρνητικοί τύποι οξύτονα, παροξύτονα ρήματα στην παθητική φωνή